

JÄRVAMAA SPORDI ARENGUKAVA

2013 – 2020

Sisukord

1. Arengukava loomislugu ja ülesehitus.....	3
1.1. Protsess.....	3
1.2. Arengukava idee ja vajadus.....	3
1.3. Arengukava elluviija (d).....	3
2. Järvamaa spordi valdkonna tulevikupilt.....	4
2.1. Arengueeldused.....	4
2.2. Visioon.....	4
2.3. Missioon.....	4
2.4. Väärtused.....	4
2.5. Strateegilised eesmärgid.....	4
3. Spordi valdkondade kirjeldused ja eesmärgid.....	5
3.1. Sportijad.....	5
3.4. Inventar ja spordiehitised	10
Inventar on kaasaegne ja uuendatud.....	10
4. Maakondlik koostöö	12
4.1 Spordivaldkonna peamiste osapoolte rollijaotus.....	12
4.2 Spordivaldkonna koostöö vajadused ja lahendused.....	14
5. Arengukava elluviimine ja hindamine.....	15
6. Lisad:.....	15
Lisa 6.1. Tegevuskava 2013-2015.....	15
Lisa 6.2. Mõisted.....	20
Lisa 6.3. Järvamaal registreeritud või tegutsevad spordiklubid.....	21
Lisa 6.4. Järvamaal registreeritud või tegutsevad spordikoolid.....	21

1. Arengukava loomislugu ja ülesehitus

1.1. Protsess

Järvamaa spordi arengu planeerimine on olnud peamiselt nelja osapoolle käes – Järvamaa Spordiliit (JSL), Järva Maavalitsus (MV), Järvamaa Omavalitsuste Liit (JOL) ja kehalise kasvatuse õpetajate aineseksioon. **Käesolev arengukava on kõigi nelja osapoolle ühine vaade Järvamaa spordi tulevikule.**

Arengukava koostamise protsessi läbiviimine telliti Järvamaa Arenduskeskusele (JAK). Arengukava koostamisele andsid põhilise tõuke Järva Maavalitsus ja Järvamaa Spordiliit. Peamiselt tegelesid arengukava protsessi juhtimisega Järvamaa Arenduskeskuse juhataja Katrin Puusepp ja konsultant Maiko Kesküla.

Käesoleva arengukava koostamist alustati 2012. aasta aprillis kaasamise hea tava alusel. Põhimõte on, et arengukava peavad koostama need, kes seda hiljem ka ellu viivad. Valdkondliku arengukava puhul on selle elluviijateks praktiliselt kõik spordiga tegelevad organisatsioonid ja üksikisikutest entusiastid. Laiema sisendi saamiseks korraldati 2012. aasta kevadel **kuus avatud kohtumist**, millest võtsid osa spordiklubide, kohalike omavalitsuste, koolide, spordiliitude ja maavalitsuse esindajad.

Kohtumistel kasutati põhilise töövahendina grupitöid, kuna nii oli võimalik lühikese aja jooksul läbi töötada suur hulk materjali, ideid ja mõtteid. Iga seminari lõpus tutvustasid grupid oma tööde tulemusi ning töid täiendati laiemas ringis. Keskmiselt osales igal seminaril 15 – 20 inimest.

1.2. Arengukava idee ja vajadus

Käesoleva arengukava mõtte ja mõttekuse üle peeti arengukava koostamise algfaasis põhjalikku arutelu. Kaaluti arengukava vajadust ja sisu. Arengukava vajadusest lähtuvalt toodi välja järgmised olulised argumentid:

- ✓ Valdkondlik arengukava ei ole otseselt kohustuslik, seetõttu saab seda teha lähtudes üksnes konkreetsest vajadusest;
- ✓ valdkondlikku arengukava on Järvamaal vaja, kuna see peab ühendama endas suuremate spordiliitude ja spordi arendamisega tegelevate organisatsioonide tegevused ning looma suuremat omavahelist koostööd ja sünergiat kui seni;
- ✓ liikumisharrastuse viimine suurematesse massidesse vajab kõigi spordi osapoolte ühist pingutust ja kokkulepitud mõtestatud tegutsemist ning arengukava peab seda kokkulepet sisaldama;
- ✓ spordi kui kättesaadava teenuse arendamist tuleb maakonnas näha tervikpildina, pideva arengu nimel tuleb kõigil spordi arengu eest vastutavatel osapooltel teha koostöös ja ühiselt tegutseda.

Spordi osapooled leidsid, et arengukava on vajalik ja paljud lahendused nõuavad maakonna tasandil kokkuleppimist ja koostöös elluviimist. Arengukava peab aitama vaadata pikemas perspektiivis tulevikku ja olema osapooltele igapäevatöös abiks, et mitte ära unustada pikaajalisi eesmärke.

1.3. Arengukava elluviija (d)

Arengukava elluviijate küsimus oli kõige olulisem, mis kõikidel osapooltel esile kerkis. Kokkulepitud vastuse võiks kokku võtta järgmiselt:

- ✓ Järvamaa spordi arengukava elluviijaks on kõik Järvamaal spordi tegevuste korraldamisega seotud või sporditeenust osutavad organisatsioonid ja üksikisikud. Ehk siis kõik toetavad tegelikult oma tegevusega arengukava elluviimist.

Järvamaa spordi arengukava koordinaatoriks ja tegevuste peamiseks initsiaatoriks on Järvamaa Spordiliit.

2. Järvamaa spordi valdkonna tulevikupilt

2.1. Arengueeldused

- ✓ Tugevad treenerid, õpetajad, eestvedajad;
- ✓ spordi valdkonna eestvedajate koostöö;
- ✓ tugevad spordiklubid;
- ✓ finantseerimis põhimõtete selgus, kohalike omavalitsuste toetus;
- ✓ terviklik lähenemine spordi tegemisel lasteaiast veteranspordini;
- ✓ inimeste huvi sporditegemise vastu;
- ✓ tippspordi olemasolu;
- ✓ spordibaasid ja rajatised.

2.2. Visioon

Visioonina näeme põhiarenguid neljas punktis:

- ✓ **Järvamaa elanikud harrastavad liikumist ja tervisesporti.**
- ✓ **Sporditegevuste keskmeks on väärtustatud eestvedajad**, kes oma pühendumise ja kirega inspireerivad teisi.
- ✓ **Sporditegemiseks vajalikud vahendid on kättesaadavad kõigile soovijatele.**
- ✓ **Maakonnas on tippsaavutustega sportlasi nii meeskonna kui ka individuaalspordialadel.**

2.3. Missioon

Järvamaa sporditegevus loob parimaid võimalusi maakonna elanike tervisekäitumisele ja spordialasele eneseteostusele.

Inimeste tegelemine spordi ja liikumisharrastusega on põhiliselt suunatud kahele eesmärgile:

- ✓ harrastusspordi ja liikumise abil oma füüsilise ja hingeseisundi parandamisele;
- ✓ võistlustel parima tulemuse saavutamine sportliku eneseteostuse kaudu.

2.4. Väärtused

- ✓ Pühendumine
- ✓ Vabatahtlik tegevus
- ✓ Liikumine on elu
- ✓ Üksteise tunnustamine ja austamine
- ✓ Koos töötamine

2.5. Strateegilised eesmärgid

1. Järvamaal on au sees **motiveeritud ja säravad sporditegevuse eestvedajad**, kelle tegevuse tulemusena on **enam tegijaid nii tippspordis kui ka liikumisharrastajate seas**.
2. Järvamaal on aastaks **2020 oluliselt tõusnud sportijate/harrastajate arv spordiklubides ja liikumisharrastuse valdkonnas**.
3. Järvamaa **spordirajatised ja inventar vastavad vajadustele** ja on toetavaks keskkonnaks inimeste spordi ja tervise alasel tegevusel.
4. **Järvamaal on terviklik ja hästi läbi mõeldud sporditegevuse toetussüsteem**, milles osalevad koostöös kõik maakonna spordi osapooled.

3. Spordi valdkondade kirjeldused ja eesmärgid

3.1. Sportijad

Sportimise tingimusi hinnatakse Järvamaal väga heaks. Loodud tingimusi saaks kasutada oluliselt suurem hulk inimesi kui seda täna teeb. Spordiregistri järgi on Järvamaal spordiklubidesse haaratud 2946 inimest. Järvamaal on kõige enam harrastatud spordiala jalgpall.

Jätkusuutlikuks sporditegevuseks ei piisa ainult sportijate arvust. Järvamaa sporditegevus, sealhulgas inimeste tervisekäitumine ja tippспорт, saab olla silmapaistvalt edukas üksnes siis, kui sportijate ja harrastajate hulk kasvab järgnevatel aastate jooksul vähemalt kahekordseks senisest näitajast.

Arengukava koostamise seminaridelt toodi välja järgmised arengueeldused, mida tuleks parandada.

❖ Sportijate hulk

Spordiga tegelejaid peab olema oluliselt rohkem nii professionaalse kui ka harrastusspordi tasemel. Vähesed harrastajate ja sportlaste arvu on tinginud inimeste huvi puudumine ja kõikvõimalikud alternatiivsed tegevused vaba aja veetmiseks.

Maakonnas ei ole piisavalt suuri sporditraditsioone. Maakonnas on küll erinevaid sportimisvõimalusi, kuid info puudusel on raskendatud uute inimeste tulek sportimisse.

❖ Lahendused:

- ✓ **Turundusplaani** koostamine, millega ja kuidas mõjutada inimeste käitumist, et nad hakkaksid enam tegelema spordi ja liikumisega – erinevate partnerite vahel kokku lepitud tegevused.
- ✓ Igas omavalitsuses peab olema spordi eestvedaja;
- ✓ Tuleb korraldada alapõhiseid ettevõtmisi, kaasates nende korraldamisse oma ala tipptegijaid (hea kui maakonnast pärit).
- ✓ Arendada edasi traditsioonilisi spordiüritusi.
- ✓ Spordirajatiste võimalikult hea kättesaadavus inimestele.
- ✓ Tervisliku eluviisi väärtustamine ja selleks vajalike meetmete rakendamine.

❖ Teavituse ja sporditegevuse nähtavus

Info sportimisvõimalustest peab olema paremini nähtav kõikidele maakonna elanikele. Jälgida tuleb erinevate sihtgruppide, spordialade ja vanusegruppide kommunikatsiooni toimimist. Hetkel puudub **maakonna spordi kommunikatsiooniplaan**, mis määratleks selgelt kommunikatsiooni vajadused ja vastavad lahendused kõikides aspektides. Hetkel ei jõua spordi kohta käiv info Järvamaa elanikuni ja ta ei tea ka, kus see info kättesaadav võiks olla. Oluline oleks saada kogu sporti puudutav teave kätte ühest infokanalist.

Lisaks nähtavusele tuleb mõelda, kuidas **ühise spordi turundusplaani** kaudu süsteemselt mõjutada Järvamaa elanike käitumist sportiva ja terve inimese käitumise suunas. Tegevus vajab läbimõtlemit ja terviklikku lahendust, milles osaleksid kõik Järvamaa spordi osapooled koos.

❖ Sportimisvõimaluste parem kättesaadavus andekatele kuid majanduslikult vähekindlustatud noortele

Maakonnas on andekaid noori, kelle treeningud jäävad lastevanemate majanduslike võimete taha. Andekaid noori on vähe ja igaüht neist tuleb väärtustada ja leida võimalused nende sporditegevuse toetamiseks.

Suutmatuse neid noori spordi juures hoida on põhjustanud projektipõhine rahastamissüsteem, prioriteetide erinevus kohalikes omavalitsustes ja üleüldise kokkulepitud noorte toetussüsteemi olemasolu puudumine.

❖ **Lahendused:**

Lahenduseks on maakonna tasandil kokkulepitud andekatele noortele mõeldud kohaliku omavalitsuse poolne toetuskeem või **stipendium Järvamaa Spordiliidu poolt**. Kohaliku omavalitsuse tasandil tuleb läheneda igale konkreetsele vajadusele vastavalt.

Oluline on teha suunatud tegevusi lasteaegadele, et avastada võimekaid ja andekaid lapsi.

❖ **Transport**

Mõnede spordialade jaoks on Järvamaa oma 33 000 elanikuga üks suur teeninduspiirkond. Teatud aladel ei ole lihtsalt piisavalt palju harrastajaid, et igasse omavalitsusse selleks vajalik taristu rajada. Kohalikud omavalitsused ja spordiklubid peavad siin suuremat koostööd tegema. Peamise probleemina toodi välja väga kehv transpordivõrk Järvamaal.

❖ **Lahendused:**

Kaardistada transpordi valdkonnas täpsed vajadused ning koostada tasuvusanalüüs, kuidas teha veelgi efektiivsemalt koostööd kohalike omavalitsuste ja Järvamaa Ühistranspordi Keskusega. Võimalusena saab kasutada koolibussi süsteemi, mis on üles ehitatud vastavalt laste vajadusele ning mida saavad kasutada ka täiskasvanud.

3.2. Spordiklubid

Järvamaa sporditegevuse põhikandjateks on siinsed spordiklubid. Järvamaal tegutseb ca 80 spordiorganisatsiooni. Spordiklubid tegelevad tippspordist kuni liikumisharrastusürituste korraldamisega.

Koostööseminaridelt tulid välja peamised spordiklubide arengueeldused:

❖ **Treenerite tasustamine**

Treenerite tasustamise süsteemi segadus nii kohalikul kui ka riiklikul tasandil on üks peamistest nõrkustest treenerite töös. Täiskohaga treenereid on väga vähe, kuna nende palgatase on väga madal. Juhendajate palk on peamiselt stipendiumipõhine.

❖ **Lahendused:**

- ✓ Tuleb luua terviklik spordi rahastamise kontseptsioon, mis arvestaks kõikide osapoolte vajadustega. Rahastamise all mõistame kõiki spordi rahastamise viise, mis täna suuremal või väiksemal määral toimivad (riigi toetustest eraisiku osalustasuni välja). Kontseptsioonist lähtuvalt tuleb esitada vastavad ettepanekud ka kohalikele omavalitsustele ja Vabariigi Valitsusele.

- ✓ Palkade diferentseerimine vastavalt kvalifikatsioonile. Lahendus on elluviidav kohaliku omavalitsuse siseselt finantsvahendite olemasolul.
- ✓ Sponsorite ja ettevõtjate kaasamine treenerite paremaks tasustamiseks. Võimalusel tutvustada ettevõtjatele erinevaid alasid ning kaasata neid enam sporditegevustesse panustama.

❖ **Järvamaal on palju tipptegijaid nii treenerite kui sportlaste hulgas**

Nimetatud arengueelduse juures toodi positiivsena välja Järvamaa üldist elukeskkonda ja elamise atraktiivsust.

❖ **Lahendused:**

- ✓ Elukeskkonna arendamine ning sellega kaasnev elustandardi tõus. Oluline on leida siinse elukeskkonna positiivsed küljed ja leida neid tingimusi otsivad inimesed.
- ✓ Maakondlikult spordialade arendamine vastavalt ala jätkusuutlikkusele sh. prioritseerimine ja eelisarendamine.
- ✓ Sponsorite kaasamine.
- ✓ Praeguste tipptreenerite koolitussüsteem ja mentorvõrgustik – treenerid peaksid panustama ka järelkasvu.

Spordi rahastamise kontseptsioon peaks toetama tipptegijate tekkimist maakonda.

❖ **Lapsevanemate vähene huvi**

Laps tuuakse küll treeningule, kuid pahatihti ei ole lapsevanemad huvitatud lapse edasisest sportlikust käekäigust ega klubis toimuvast tegevusest. Täna puuduvad paljudel treeneritel vastavad oskused laiema kogukonna kaasamiseks klubi tegevustesse. Lapsevanemal on lisaks huvipuudusele tihtilugu ka ajapuudus.

❖ **Lahendused:**

- ✓ Spordiklubide ühised koolitused ning omavaheliste kogemuste jagamised lapsevanemate kaasamise osas.
- ✓ Eraldi kaasamise programmi väljatöötamine lapsevanematele.
- ✓ Lapsevanematele mõeldud teavitustegevuse väljatöötamine.
- ✓ Perekondlike ühisürituste korraldamine.
- ✓ Traditsioonide hoidmine ja väärtustamine.

❖ **Treenerid on koolitatud ja täiendõppe süsteem toimib**

Treenerid ja juhendajad ei jõua täiendkoolitustele, selleks on neil motivatsiooni- ja ajapuudus, mis omakorda tähendab kvalifikatsiooni langemist.

❖ **Lahendused:**

- ✓ Välja töötada töötasusüsteem vastavalt kvalifikatsioonile ja tulemustele.
- ✓ Välja töötada toetussüsteem koolitustel osalemiseks.
- ✓ Kvaliteetsete koolituste võimaldamine alaliitude kaudu.

❖ **Klubides on toimivad meeskonnad**

Hetkel puudub klubides organisatsiooniline võimekus. Maakonnas võib ala kui klubi lõpetada tegevuse kui selle eestvedaja oma töö lõpetab. See on nimelt üks peamistest klubide tegevuse riskiteguritest. Klubid baseeruvad sisuliselt ühele – kahele eestvedajale.

Treener on üldjuhul pühendunud oma treeningtegevusele ning tihtipeale ei jää selle kõrvalt aega, et tegeleda organisatsiooni arendamisega. Klubid on oma võimekuselt nõrgad, isegi kui treeningud on väga kõrge kvaliteediga ja populaarsed.

❖ **Lahendused:**

- ✓ Ette valmistada riiklik ettepanek spordikoolide taastamiseks kohalike omavalitsuste juures.
- ✓ Järeikasvu kasvatamine enda klubi tegijate seast - noorte initsiatiivi toetamine, kuulamine, kaasamine ja õpetamine.
- ✓ Klubidele majanduslase koolituse korraldamine.
- ✓ Klubide omavaheline koostöö ja mentorvõrgustiku loomine. Ühisüritused ja kohtumised.

❖ **Klubide rahastamine on stabiilne**

Spordiklubide rahastamine on tihtilugu projektipõhine. Pikemas perspektiivis klubide tegevustes kindlustunne puudub. Klubide seis on keeruline, kuna ruumide eest küsitakse kõrget renti, rahastamine on pearaha- ja projektipõhine, osalejatel on suur omaosalus.

❖ **Lahendused:**

- ✓ Stabiilne pearaha olemasolu on võimalik KOV tasandil sõlmitud kokkulepetel. KOV kindlustab/tagab noortele tasuta spordibaaside kasutamise. Süsteem on lihtne, kuid raske on omavahel kokku leppida. Klubi pearaha on maakonna põhine. Järvamaa Spordiliit ja kohalikud omavalitsused peavad selles küsimuses koos kokku leppima ning see lahendab mitmedki probleemid.
- ✓ Ühtse pearahasüsteemi kokkulepe (milles seisneb, alati erinev). Vajalik on ära kaardistada pearahasüsteemi probleemid ja hetkeseis. Ühtse rahastuse ja/või pearahasüsteemi selgitamine ja konkreetsete ettepanekute tegemine. Tüki (laps) hind on vaja kokku leppida. Koostöö teiste maakondadega.

❖ **Koostöö meediaga toimib**

Maakonna sporditeemade meediakajastus on puudulik ja väga madalal tasemel. Klubidel on vaja rohkem teavet ja arusaamist meedias kajastatava teabe osas. Meedia otsuste tegemine info edastuse selekteerimisel pole selge. Vaja oleks paremaid oskusi müügitöö ja oma info edastamise osas. Kokku loob see vähese nähtavuse meediakanalites.

❖ **Lahendused:**

- ✓ Kohalike tasuta meediakanalite kasutamine info edastamisel (kohalike omavalitsuste interneti kodulehed, www.jarva.ee ja www.jarvasport.ee). Korraldada teadmiste tõstmiseks koolitus, kuidas uudist koostada ja üles panna.
- ✓ Pidev koostöö meediaga.
- ✓ „Ihuajakirjaniku“ leidmine klubile/alale.
- ✓ Spordi valdkonna kommunikatsiooniplaani väljatöötamine.

- ✓ Üks veebilehekül, kust kõik info oleks kättesaadav.
- ✓ Kohalikus lehes sporditeenuste kokkuvõtted ja spordialade tutvustamised.

❖ **Rahvasport toimib koordineeritult ka dubleerimiseta**

Ajaliselt kattuvate ja üksteist dubleerivate ürituste korral jäävad osalejate arvud väikeseks. Mitmed sündmused toimuvad samaaegselt.

❖ **Lahendused:**

- ✓ Koostöö erinevate osapooltega ja inimestega.
- ✓ KOV siseselt koordineerida ürituste toimumist.
- ✓ Sündmused tuleb teha inimestele huvitavaks ja põnevaks.

3.3. Koolisport ja kehaline kasvatus

Koolispordi olukorra kaardistamiseks toimus eraldi seminar Järvamaa Koolispordi Liidu juhatuse ja kehalise kasvatusõpetajatega.

❖ **Peamised arenguvajadused:**

- ✓ Kehalise kasvatusõpetajatel on lisaks teistele kohustustele ka võistlused. Ehk siis kogu koolidevaheliste võistluste korraldamine lasub kehalise kasvatusõpetajate õul, mis on ilmselgelt liiga suur töökoormus.
- ✓ Kuidas mõjutab koolisporti koolivõrgu reform? Suured koolid võivad pärssida koolispordi tegemise. Tingimused lähevad halvemaks. Spordi tegemise huvi tekitamiseks on vaja häid tingimusi. Palju lapsi ja vähe ruumi.
- ✓ Lapsevanematel on lapse KK tunnis osalemise koha pealt üsna suured õigused. Väga lihtsalt antakse puudumise tõend ning nurisetakse kui on kehv hinne.
- ✓ Õpilastel on tunnis käimise motivatsiooni puudus. Pigem jalutatakse koolimaja peal või istutakse arvutiklassis.
- ✓ KK nõuetekohased õppetingimused on täitmata. Kas kool peab kõiki vahendeid ise soetama? Kas vahendeid on võimalik jagada?
- ✓ Lasteaiast tulevad üha kehvema kehaliste ettevalmistusega lapsed. Puudub elementaarne füüsiline koordineerimine ja ettevalmistus. Algklassides annavad tunde ka ilma erialase hariduseta pedagoogid. Tuleb vaadelda kogu sportlikku ja liikumise ettevalmistust tervikuna lasteaiast kuni täiskasvanuspordini välja.
- ✓ Probleemiks on KK õpetajate tegevuse hindamine. Pedagoogid hindavad ennast paljuski ise, mis kahjuks ei vasta aga tegelikele vajadustele ja olukorrale. Õpetajate tegevust peab hindamine väljastpoolt tulev isik.

❖ **Lahendused:**

- ✓ KK õppetingimuste kaardistamine maakonna koolides ja võimalik inventari jagamise kava koostamine.
- ✓ Tuleb teha laiem uuring KUI palju KK tunnist puudutakse? Miks? See annaks mõtte ainekst -mida teha selleks, et õpilaste motivatsiooni parandada
- ✓ KK õpetajate seas tuleb läbi viia küsitlus, et teada saada, millised on meie koolide KK õpitingimused ning kuidas vastavad nad KK riiklikele tingimustele.
- ✓ Normaalse tulemuste ja harjumuste saavutamiseks peab KK toimuma viis korda nädalas
- ✓ Rõhku tuleb panna spordivahendite kaasaajastamisele, mis võimaldaks sporditegevust mitmekesistada. Koolispordi soovituslik inventar peab olema tagatud kõikides koolides.
- ✓ Tuleb ära kirjeldada ideaalne koolispordi keskkond.
- ✓ Maakonnas peavad olema metoodikud, kes kureerivad ja aitavad koole kehalise kasvatus valdkonnas. Neil võib olla võimalus teostada koolides ja lasteaedades kehalise kasvatus tundide pistelist kontrolli tagasiside andmiseks. Koolisisestelt see tihti ei toimi, tekib pigem ringkaitse. Sellise metoodiku roll võib olla „metoodik - abimees“, ehk mentor, kes annab nõu ja tagasisidet. Tema käest saavad nooremad õpetajad vajadusel abi ja nõu. Just lasteaia suhtes on nõustamine oluline.

3.4. Inventar ja spordiehitised

Arengueeldused inventari ja spordiehitiste valdkonnas on välja toodud tähtsuse järjekorras.

❖ **Inventar on kaasaegne ja uuendatud**

Oluline osa inventarist on aegunud ja vajab uuendamist/täiendamist. Selle olukorra on põhjustanud:

- ✓ Spordirajatiste perioodiline kasutatavus – rajatised seisavad suure osa ajast tühjana. Kasutamise perioodil on nõudlus suurem kui jõudlus. Õhtustel aegadel on uutel klubidel praktiliselt võimatu treeninguteks aegsid leida. Suvel seisavad spordihooned aga peamiselt tühjalt.
- ✓ Spordirajatised on kohati liiga suured ja ei vasta vajadustele.

❖ **Lahendused:**

- ✓ Ühine inventarisoetus/hange (kohalikud omavalitsused ja spordi osapooled). Järvamaa spordiklubidele on inventari kasutus tasuta. Lahenduse all on mõeldud eelkõige väikevahendite soetusi (sporditarbed klubidele), mitte suuri investeeringuid rajatistesse. Nende ostmise korraldamine toimuks keskselt Järvamaa Spordiliidu poolt.
- ✓ **Huvigruppide analüüs, inventari soetuse vajaduste kaardistamine ja maakonna tasandil ühishanke koostamine vastavalt vajadustele.**
- ✓ Läbipaistev ja klientidele arusaadav teenuste hinnapoliitika.
- ✓ Valikuvõimaluste suurendamine – tuua maakonda juurde uusi ja huvitavaid spordialasid. Oluline on pidevalt arendada ka traditsioonilisi alasid.
- ✓ Tihedam koostöö spordiklubide vahel (ühine treeninguaegade tabel ruumide ja inventari jagamiseks suurema nõudlusega perioodidel).
- ✓ Olemasoleva inventari kaardistamine, ülevaatliku andmebaasi loomine maakonnas kasutusel olevatest objektidest ja põhiinventarist portaali www.jarva.ee või www.jarvasport.ee
- ✓ Rajatistele ja inventarile alternatiivsete kasutusvõimaluste leidmine koostöös partneritega.

- ✓ **Tasuvusanalüüs** –välja tuleb arvutada, mis on sporditeenuse tegelik hind, kui palju maksab sellest kinni kohalik omavalitsus, fondid ja milline osa jääb lõpptarbijale. Lõpptarbija hinna kujundust peab inimesele võimalusel tutvustama.
- ✓ **Euroopa Liidu struktuurifondidest võimalike ressursside taotlemise kaardistus.** Võimalike ühisobjektide nimekirja ja kokkuleppe loomine maakonna tasandil.
- ✓ Koostöös spordi osapooltega suurte võistluste toomine maakonda – nn. Elion Cup jalgrattasari, Extreme Cup jne. Majanduslikult on tasuvad suurvõistlused ja suure osalejate arvuga spordisündmused. Ühispingutusi tuleb teha selliste ürituste maakonda toomiseks. Suurem osa nende läbiviimiseks vajalikest tingimustest on täidetud, kuid vajalik on oluliselt suurem turundustöö. Väga oluliseks komponendiks siin on lisandväärtus kohalikele ettevõtjatele, kellele sündmuste külastajad olulist lisatulu toovad. Luua tuleb koostöökokkulepe kohalike ettevõtjatega, kes võiksid omalt poolt suursündmusi eelnevalt toetada ning selle läbiviimisel ise kasu teenida.

❖ **Rajatise haldavad võimekad mänedžerid**

Seminaridel nenditi, et mitmetel spordirajatistel on haldajad, kes ei tunne kõiki juhtimise aspekte rajatise jätkusuutlikuks majandamiseks. Kõige nõrgem on turundus ja müügitöö ning selle on põhjustanud mitmed asjaolud: koolituste vähesus, madalad palgad, madal motivatsioon ja nõrk koostöö.

❖ **Lahendused:**

- ✓ Heale mänedžerile hästi läbimõeldud tugisüsteem – elamiskoht, palk, jms.
- ✓ Mänedžeride koolitus – juhtimise võimekuse tõstmiseks.
- ✓ Mänedžeride koostöö (mentorlus) – väga palju on oskusi, teadmisi ja kogemusi kohapeal, mida on võimalik omavahel jagada. Juhtidel on väga erinevad kogemused ja üksteiselt õppimine aitab oluliselt parandada juhtimise kvaliteeti.
- ✓ Juhtide ümarlaua ellukutsumine ja järjepidev korraldamine.
- ✓ Lastevanemate kaasamine nii publikuks kui ka klubide sisulise tegevuse arendamiseks. Hetkel on see kasutamata potentsiaal. Lastevanemate kaasamine tuleb hästi läbi mõelda ja selles osas omavahelisi kogemusi jagada.
- ✓ Ettevõtete töötajatele sporditegevuste pakkumine.

❖ **Osaliselt dubleeritakse rajatiste tegevuses üksteist ning samas on alasid, mille jaoks puuduvad igasugused harrastamisvõimalused.**

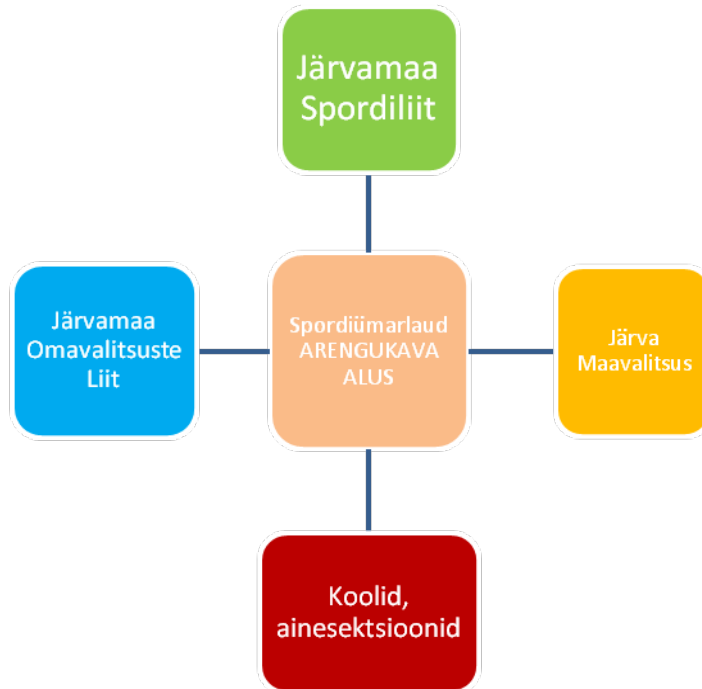
❖ **Lahendused:**

- ✓ Kokkulepete sõlmimine (n liuväljaku rajamine ja uiskude laenutamine).
- ✓ Kõiki spordialasid ei saa rahalise toetuse abil harrastada.
- ✓ Üldkasutatavate rajatiste juurde tuleb välja arendada tasulised lisateenused (pesemisvõimalus, riietusruumi kasutamine).

4. Maakondlik koostöö

4.1 Spordivaldkonna peamiste osapoolte rollijaotus

Käesoleva arengukava üheks põhieesmärgiks on luua selgus ja kokkulepe Järvamaa spordiorganisatsioonide koostööksporditegevuse arendamisel Järvamaal. Peamiste osapooltena räägime me Järvamaa Spordiliidust, Järva Maavalitsusest, õpetajate aineseksioonist ja Järvamaa Omavalitsuste Liidust

Rollid:

Järva Maavalitsus

Olemasolev roll täna:

- ✓ Maavalitsuse juures toimib spordi nõukogu.
- ✓ Spordinõukogu roll on nõuandev maavanemale (koguneb 3x aastas), mis annab sisulisi soovitusi riikliku harrastusspordi toetuse jagamisel.
- ✓ Maavalitsus on algatanud maakonna spordi arengukava koostamise.
- ✓ Teeb koostööd KOV organitega ettepanekute kogumisel spordialaste riiklike finantseerimis- ja investeerimisprogrammide väljatöötamiseks.
- ✓ Osaleb Eesti regionaalse spordi nõukogu töös (1 koht).

Muutuv roll:

Maavalitsuse roll on riikliku spordipoliitika elluviimise tagamine maakonnas ja maakonna vajaduste edastamine riiklikule tasandile (ministeerium). Järelvalve teostamine. Annab sisendi maakonna arengukavasse lähtuvalt riiklikust spordipoliitikast ning saab seda mõjutada. Maakondliku planeeringu koostamisel spordi objektidega arvestamine. Maavalitsuse spordinõukogu = Järvamaa Spordiliidu ümarlaud

Aineseksioon, JNSL (lõpetas tegevuse 01.01.2013)

Roll oli kuni 2012 lõpuni – ümberkorralduste aeg:

- ✓ koolispordiürituste läbiviija ja koordineerija (lähtub kooli õppekavast);
- ✓ projektide koostamine;
- ✓ korraldab kehalise kasvatuse õpetajate ühistööd;
- ✓ infovahetus koolide ja koolispordi liidu vahel;
- ✓ koolispordiliidu võistluste läbiviimine;
- ✓ koolitused õpetajatele, et tunde paremini läbi viia;
- ✓ muu kehalise kasvatuse arendustegevus.

Muutuv roll:

- ✓ eesmärk täna on õpetaja kvalifikatsiooni tõstmine;
- ✓ õppekavas põhinevate spordialade võistluste läbiviimine, õpetajate kvalifikatsiooni tõstmine, tundide kvaliteedi tõstmine, sidusus kehalise kasvatuse ja teiste valdkondade vahel. Kehalise kasvatuse õpetajad täidavad seda rolli ja saavad ellu viia;
- ✓ koolituste korraldamine aineseksiooni liikmetele
- ✓ osalemine spordiliidu tegevuses ja töös.

Järvamaa Omavalitsuste Liit

Olemasolev roll täna:

- ✓ rahastab kehalise kasvatuse õpetajate aineseksiooni,
- ✓ toetab maakondlikke spordiüritusi ja projekte, rahastab Järvamaa Spordiliitu;
- ✓ spordi- ja kultuurikomisjon kujundab maakonna spordi tulevikunägemust;
- ✓ toetab Järva mängude toimumist iga-aastaselt ja maakonna esindusvõistkondade osalemist erinevatel võistlustel ning tunnustab spordivaldkonna inimesi.

Muutuv roll:

- ✓ spordi- ja kultuurikomisjoni kaudu peab jõudma kohaliku tasandi info Järvamaa Omavalitsuste Liidu juhatusse ja sealt edasi juba kohalike omavalitsuste volikogudesse. Komisjoni töösse tuleb kindlasti kaasata asjasse puutuvate organisatsioonide esindajad.

Järvamaa Spordiliit

Olemasolev roll täna:

- ✓ vahendab ja koordineerib infot kõikide maakonna klubide vahel;
- ✓ vahendab infot riikliku ja kohaliku tasandi vahel - ministeerium, katuseorganisatsioonid ja alaliidud;
- ✓ haldab www.jarvasport.ee lehekülge;
- ✓ aktualiseerib spordikalendrit;
- ✓ korraldab koostöös klubidega maakonna meistrivõistlusi;
- ✓ viib ellu maakondlikke spordiprojekte
- ✓ peab spordiregistrit (baasid, treenerid, klubid);
- ✓ korraldab tunnustamist;
- ✓ lähetab maakonna esindusvõistkondasid Eestimaa mängudele;
- ✓ töötab välja toetuskriteeriumeid;
- ✓ korraldab liikumisharrastuste sarja;
- ✓ Korraldab Järva mängu.

Muutuv roll:

- ✓ Järvamaa Spordiliit peab olema Järvamaa spordi arengukava koordineerija ja tegevuste initsiaator.
- ✓ Spordiliidu juures koguneb maakonna spordi ümarlaud, kus on koos vähemalt neli osapoolt ning kus lepatakse kokku omavaheline rollijaotus ja ülesanded lähtuvalt arengukava eesmärkidest ja tegevustest. Maakonna spordi arengu kokkulepe tekib siin.

- ✓ Tegevused jõuavad arengukavasse inimestelt, klubidelt, treeneritelt, kehalise kasvatuses õpetajatelt ja teistelt spordiga seotud isikutelt.
- ✓ Järvamaa Spordiliit korraldab arengukava uuendamist.
- ✓ Järvamaa Spordiliit jätkab oma senist tegevust.
- ✓ Järvamaa Spordiliit on maakonna spordi arendustegevuste elluviija.
- ✓ Järvamaa Spordiliit täidab kokkuleppel ka kehalise kasvatuses õpetajate ainesektsiooni arendustegevust kehalise kasvatuses aine osas.

4.2 Spordivaldkonna koostöö vajadused ja lahendused

Peamised märksõnad:

- ✓ Selge rollijaotus ja jagatud vastutus arengukava elluviimisel
- ✓ Infovahetus ja kommunikatsioon
- ✓ Koostöö ettevõtjate ja kodanikuühendustega
- ✓ Sisenemine katmata valdkondadesse – lasteaiad, kodanikualgatuslikud sporditegevused jms.

❖ Lahendused:

- ✓ **Kaardistama kokkulepete vajadused ja tasandid** – miks ja kelle vahel. Osapooled – spordiklubid, koolid, lasteaiad, kohalikud omavalitsused, maavalitsus, treenerid, kliendid, ettevõtted.
- ✓ Luua osapoolte vahel regulaarne suhtlemise ja kokkusaamise vorm kindla ajavahemiku tagant ning vaadata üle arengukava tegevused.
- ✓ Kord aastas või kahe aasta tagant toimub spordikonverents spordihallis. Seni puudub spordi valdkonnas märgilise tähtsusega aastasündmus, kus arutada valdkonnaüleseid küsimusi ning tunnustada parimaid.
- ✓ JSL kui infovahetuse koordineerija maakonnas.
- ✓ JSL töötab välja hea kommunikatsiooni plaani, mis hõlmab vajaminevaid ressursse, kaardistab hetkeolukorra ning selgitab välja osapoolte vajadused.
- ✓ Kaasata Järvamaa Omavalitsuste Liitu enam spordivaldkonna tegevustesse.
- ✓ Maakonnas peab olema üks ühtne spordiinfo kandja – spordiportaal, kus on kogu spordiga seotud info koos – spordi kalender jms.

5. Arengukava elluviimine ja hindamine

Järvamaa spordi arengukava tegevuste elluviimist initsieerib Järvamaa Spordiliit. Arengukava juhtimiseks on moodustatud juhtgrupp/ümarlaud, kuhu kuuluvad kõik peamised maakonna spordi arenguga tegelevad osapooled.

6. Lisad:

Lisa 6.1. Tegevuskava 2013-2015

Strateegiline eesmärk 1: Järvamaal on au sees motiveeritud ja säravad sporditegevuse eestvedajad, kelle tegevuse tulemusena on enam tegijaid nii tippspordis kui ka liikumisharrastajate seas.

Jrk. nr	Lahendus	Tegevuse kirjeldus	Möödetav tulemus	Täitmise tähtaeg	Täitja
1.	Treenerite palkade diferentseerimine vastavalt kvalifikatsioonile.	KOVID on kokku leppinud treenerite tasustamise kriteeriumid vastavalt kvalifikatsioonile ning välja töötatakse töötasusüsteem vastavalt treenerite kvalifikatsioonile ja tulemustele.	Kuues omavalitsuses on treenerite palgad diferentseerinud	2015	KOV
2.	Sponsorite ja ettevõtjate kaasamine treenerite paremaks tasustamiseks.	Tutvustada ettevõtjatele erinevaid spordialasid ning kaasata neid enam sporditegevustesse panustama.	Valminud on kaasamise plaan ning tutvustatud on erinevaid spordialasid ettevõtjatele	2013-2015	JSL, klubid
3.	Tegutsevate treenerite mentorvõrgustiku loomine.	Treenerid peavad pidevalt panustama järelkasvu kasvatamisele, et kasvaks välja uusi treenereid. Klubide omavaheline koostöö ja mentorvõrgustiku loomine. Ühisürituste ja kohtumiste korraldamine	Tegutsevate treenerite mentorklubi on käivitunud	2014-2015	JSL, JAK
4.	Spordiklubide ühised koolitused ning omavaheliste kogemuste jagamised.	Vastavalt vajadusele korraldada maakonna spordiklubidele ühiseid koolitusi.	2 korda aastas	2013-2015	JSL
5.	Kehalise kasvatus (KK) õppetingimuste kaardistamine maakonna koolides (sh. inventari olemasolu)	KK õpetajate seas läbi viia küsitlus, et teada saada, millised on meie koolide KK õpitingimused ning kuidas vastavad nad KK riiklikele tingimustele.	Uuring on läbi viidud ning olukord on kaardistatud	2013-2014	JSL koostöös ainesektsiooniga
6.	Läbi viia uuring kui palju puudutakse KK tundidest ning mis on need põhjused.	Uuring KK tundidest puudumise põhjuste ja olukorra kohta on koolides läbi viidud	Uuring on läbi viidud	2013-2014	JSL koostöös ainesektsiooniga
7.	Maakonda meetodikute/mentorite	Tutvutud nii Järvamaa kui ka naabermaakondade	Loodud on meetodikute/men	2014-2015	JSL koostöös

võrgustiku loomine, kes kureerivad ja aitavad koole kehalise kasvatuse valdkonnas	parimate praktikate ja kogemustega	torite võrgustik, kes toetavad koole kehalise kasvatuse valdkonnas	ainesektsiooniga
---	------------------------------------	--	------------------

Strateegiline eesmärk 2: Järvamaal on aastaks 2020 kahekordistunud sportijate/harrastajate arv spordiklubides ja liikumisharrastuse valdkonnas.

Jrk. nr	Lahendus	Tegevuse kirjeldus	Möödetav tulemus	Täitmise tähtaeg	Täitja
1.	Maakonna ühise harrastusspordi ja liikumisspordi turundusplaani koostamine	Tegevus vajab läbimõtlemit ja terviklikku lahendust, milles osaleksid kõik Järvamaa spordi osapooled koos. Vajalik on süsteemne lähenemine ning leida need mõjutusvahendid, kuidas muuta ja suunata inimeste käitumist ja suhtumist sporti ja tervisesse.	Valminud on maakonna ühine harrastus/liikumisspordi turundusplaani	2015	JSL, JAK
2.	Arendada edasi traditsioonilisi spordiüritusi	Toimuvad iga-aastased Järva mängud	Osalevad kõik KOVid	2013-2015	JSL, KOVid
3.	Maakonna spordi kommunikatsiooniplaani koostamine	Töötada välja toimiv kommunikatsiooni plaan, mis hõlmab vajaminevaid ressursse, kaardistab hetkeolukorra ning selgitab välja osapoolte vajadused. Oluline on teada saada, millist infot tuleb edastada ning kes seda teeb.	Välja on töötatud toimiv kommunikatsiooni plaan	2014-2015	JSL, JAK
4.	Andekatele noortele sportlastele mõeldud stipendium	* Välja töötada kohaliku omavalitsuse/te toetuskeem *JSL poolt antav noore sportlase stipendiumi suurendamine ning ettevõtete kaasamine	*Vähemalt 6 KOVil on välja töötatud toetuskeem * JSL annab iga aasta välja vähemalt 1 noore sportlase stipendiumi	2013-2015 2013-2015	KOVid JSL Koostöö Kogukonnafondiga
5.	Spordialasid tutvustavad tegevused lasteaedadele	Lasteaedasid külastavad n. erinevate alade sportlased, toimuvad alasid tutvustavad näitlikud	Kõigis Järvamaa lasteaedades on erinevaid spordialasid	2013-2015	JSL; Lasteaiad

		infotunnid	lastele tutvustatud		
6.	Eraldi kaasamise programmi väljatöötamine lapsevanematele. Lapsevanematele mõeldud teavitustegevuse välja töötamine.	Välja on töötatud kaasamise meelespea, mis anna head suunised nii lapsevanematele kui ka treeneritele.	Valminud on A4 meelespea nii lapsevanematele kui treeneritele	2013	JSL
7.	Maakonnas peab olema üks ühtne spordiinfo kandja – spordiportaal, kus on kogu spordiga seotud info koos	JSL kodulehekülje pidev arendamine ning võrgustiku laiendamine	JSL kodulehekülje külastatavus on kasvanud 20%	2013-2015	JSL
8.	Kohalike tasuta meediakanalite kasutamine info edastamisel (kohalike omavalitsuste interneti kodulehed, www.jarva.ee ja www.jarvasport.ee).	* Pidev uudiste koostamine, info ja tulemuste edastamine meediasse. * meediaväljaannete sporditoimetaja/te töhusam kaasamine spordisündmuste kajastamisel * kohalikus lehes sporditeenuste kokkuvõtted ja spordialade tutvustamised.	80% kõikidest klubidest edastavad oma infot meediasse	2013-2015	Klubid, võistluste korraldajad
9.	Valikuvõimaluste suurendamine – tuua maakonda juurde uusi ja huvitavaid spordialasid.	Erinevate alade suurvõistluste toomine maakonda	2015.a. on maakonnas algatatud vähemalt 1 uue suurvõistluse korraldamine	2015	JSL KOV, klubid,

Strateegiline eesmärk 3: Järvamaa spordirajatised ja inventar vastavad vajadustele ja on toetavaks keskkonnaks inimeste spordi ja tervise alasel tegevusel.

Jrk. nr	Lahendus	Tegevuse kirjeldus	Möödetav tulemus	Täitmise tähtaeg	Täitja
1.	Inventari soetuse vajaduste kaardistamine ja maakonna tasandil ühishanke koostamine vastavalt vajadustele.	Ühine inventarisoetus/hange (kohalikud omavalitsused ja spordi osapooled). Järvamaa spordiklubidele on inventari kasutus tasuta. Lahenduse all on mõeldud eelkõige väikevahendite soetusi (sporditarbed	Inventari soetuse vajadus on kaardistatud ja vajaliku inventari ühishange on läbi viidud	2013-2014	JSL, klubid

		klubidele), mitte suuri investeringuid rajatistesse. Nende ostmise korraldamine toimuks keskselt Järvamaa Spordiliidu poolt. Ülevaatliku andmebaasi loomine maakonnas kasutusel olevatest objektidest ja põhiinventarist portaali www.jarva.ee või www.jarvasport.ee			
2.	Maakonna spordirajatiste parem haldamine	Rajatiste juhtidele on koostatud hästi läbi mõeldud tugisüsteem (elamine, palk jms.), korraldatud vastavalt vajadusele koolitus, toimib mentorlus ja parem koostöö spordirajatiste vahel. Toimib juhtide ümarlaud ning seda korraldatakse pidevalt. Rajatiste majandamine on muudetud ökonoomsemaks (energiasäästlikumaks) muutmine ning rajatiste ajakasutus on paremini korraldatud. Üldkasutatavate rajatiste juurde tuleb välja arendada tasulised lisateenused (pesemisvõimalus, riietusruumi kasutamine).	Toimib rajatiste juhtide pidev ümarlaud. Koostöös on muudetud meie spordirajatised energiasäästlikumaks.	2014-2015	JSL, spordirajatiste omanikud ja haldajad

Strateegiline eesmärk 4: Järvamaal on terviklik ja hästi läbi mõeldud sporditegevuse toetussüsteem, milles osalevad koostöös kõik maakonna spordi osapooled.

Jrk. nr	Lahendus	Tegevuse kirjeldus	Mõõdetav tulemus	Täitmise tähtaeg	Täitja
1.	Paindliku ja parema transpordi tagamine huvihariduse harrastamiseks	Kaardistada transpordi valdkonnas täpsed vajadused ning koostada tasuvusanalüüs, kuidas teha veelgi efektiivsemalt koostööd kohalike omavalitsuste ja Järvamaa Ühistranspordi Keskusega.	Huvihariduse paremaks toimimiseks on kaardistatud transpordi vajadused.	2015	JÜTK, KOV

2.	Erinevate valdkonda puudutavate ettepanekute esitamine nii kohalikele omavalitsustele kui ka Vabariigi Valitsusele.	Luuu terviklik spordi rahastamise kontseptsioon, mis arvestaks kõikide osapoolte vajadustega. Rahastamise all mõistame kõiki spordi rahastamise viise, mis täna suuremal või väiksemal määral toimivad (riigi toetustest eraisiku osalustasuni välja).	Esitatud on erinevaid ettepanekuid vastavalt vajadusele	2013-2015	MV, JSL, JOL, klubid
3.	Võimalike maakonna ühisobjektide nimekirja koostamine ja kokkuleppe sõlmimine maakonna tasandil.	Koguda ja esitada spordi ümarlauale erinevate osapoolte/partnerite objektide loetelu	Kogutud , esitatud ja koostatud on maakonna 2014-2020 perioodi eelistatud objektide loetelu	2013-2014	KOV ja kõik partnerid
4.	Spordi ümarlaua kokku kutsumine ja selle töö käivitamine.	Luuu osapoolte vahel regulaarne suhtlemise ja kokkusaamise vorm kindla ajavahemiku tagant ning vaadata üle arengukava tegevused.	Spordi ümarlaud on käinud koos 2-4 korda aastas (vastavalt vajadusele)	2013-2015	JSL
5.	Maakonna spordikonverentsi korraldamine	Kord aastas või kahe aasta tagant toimub spordikonverents spordihallis. Seni puudub spordi valdkonnas märgilise tähtsusega aastasündmus, kus arutada valdkonnaüleseid küsimusi ning tunnustada parimaid.	Üks kord kahe aasta jooksul	2013-2015	JSL

Lisa 6.2. Mõisted

Koolisport – kooli sisesed ja koolide vahelised võistlused. Koolis toimuv kehalise kasvatuses väline sportlik tegevus

Liikumisharrastus/harrastussport/tervisesport – kehalist koormust andev meelelahutuslik liikumine või sportlike kehaliste harjutuste sooritamine, mille läbi taotletakse kehalist vormisolekut ja head tervislikku seisundit

Maakonna spordiliit – maakonnas tegutsevate spordiklubide ühendus, kes rahvusliku olümpiakomitee liikmena esindab maakonna sporti ja kellel on ainuõigus korraldada maakonna meistrivõistlusi ja anda vastavaid tiitleid¹

Missioon – (*otstarve*) määratleb organisatsiooni tegevusvaldkonna, sihtgrupi ja peamised meetodid eesmärkide saavutamiseks

Spordialaliit – spordiala harrastavate spordiklubide üleriigiline ühendus, kes spordiala rahvusvahelise spordialaliidu ning rahvusliku olümpiakomitee liikmena spordiala esindab ja kellel on ainuõigus korraldada üleriigilisi meistrivõistlusi ning anda vastavaid tiitleid¹

Spordiklubi – eraõiguslik juriidiline isik, mille põhitegevus on spordi arendamine¹

Sport – mänguline, valdavalt võistlusliku ja kehalise iseloomuga tegevus

Sportlane – isik, kes osaleb avalikus sportlikus konkurents

Spordibaas – sportimiseks ehitatud või kohandatud hoone või rajatis koos abi- ja olmeruumidega

Spordikeskus – laiemate võimalustega spordibaas suuremale harrastajate hulgale

Spordirajatis – sportimiseks ehitatud või kohandatud hoone või rajatis või selle osa

Spordiühendus – spordi spetsiifilises valdkonnas (harrastussport, tervisesport, koolisport, üliõpilassport, puudega inimeste sport, töökohasport, veteranisport jm) või piirkondlikul põhimõttel tegutsevate spordiklubide või füüsiliste isikute ühendus¹

Strateegia – tegevusprogramm, mis lähtub organisatsiooni rollist ja määrab selle pikaajalised perspektiivid, koondab eesmärkide saavutamiseks vajalikud ressursid ning annab ühise eesmärgistatud tegevussuuna

Tervisesportlane/harrastussportlane/liikumisharrastaja – sportlane püüab olla terve ning tunda ennast hästi ning tegeleda liikumisega oma tervise huvides

Visioon – (*nägemus*) soovitud tulevikuseisund, mille saavutamise poole püüeldakse pikemas perspektiivis

Võistlussport – sportlik tegevus, mis on suunatud edu saavutamisele avalikus sportlikus konkurents

Lisa 6.3. Järvamaal registreeritud või tegutsevad spordiklubid

Järvamaal registreeritud ja tegutsevad spordiklubid leiab andmebaasist www.spordiregister.ee

Lisa 6.4. Järvamaal registreeritud või tegutsevad spordikoolid

Järvamaal registreeritud ja tegutsevad spordikoolid leiab andmebaasist www.spordiregister.ee

Lisa 6.5. Järvamaa spordibaaside ja rajatiste loetelu

Järvamaal olevad spordibaasid ja rajatised leiab andmebaasist www.spordiregister.ee